

Geobotanik Ivan Suchara a šedesátka

Rodák z Jičína (*11. 4. 1951), absolvent tamní Střední všeobecně vzdělávací školy (SVVŠ, 1966–69) popularizoval na stránkách Živy především témata znečištění atmosférického a městského prostředí, starých zátěží krajiny polutanty a s tím související problematiku využití rostlin k bioindikaci stavu prostředí (Živa 1998, 5 a 6). Během studia botaniky na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1969–74) se profiloval typicky geobotanickou diplomovou prací, kterou zadával ještě Jan Jeník, v té době docent. Ten však vzápětí musel pod záminkou politických důvodů odejít z fakulty jako řada jiných, jež se stali obětí čistek svých rivalitních nekamarádů s legitimací KSČ, kteří po r. 1968 vycítili konjunkturální šance. Kvůli působení těchto lidí pak zadanou studii s názvem Keřová společenstva Lounského středohoří museli vést společnou rukou Jiřina Slavíková z katedry botaniky Přírodovědecké fakulty UK a Robert Neuhäusl z Botanického ústavu ČSAV – diplomová práce (obhájená v r. 1974) se stala součástí širšího projektu lokalizovaného v Českém středohoří. V té době byl celý projekt „Oblík“ se svým publikačním výstupem nelehce prosazeným a neobyčejným týmovým dílem, které významně ovlivňovalo rozvoj ekologických disciplín v Československu.

Nebylo běžné, aby absolvent akademického směru přišel do aplikovaného rezortního výzkumu, který navíc neležel v hlavním směřování adepta absolutoria – Ivanovi Sucharovi se to „přihodilo“ a stal se regulérním vědeckým aspirantem (dnes bychom řekli doktorandem) ve Výzkumném ústavu okrasného zahradnictví

v Průhonicích. Jeho kandidátská dizertační práce zněla Vliv různého typu městské vegetace na formování mikroklimatických poměrů během letního období v intravilánu Prahy. Hned tak někomu se ovšem nepoštěstilo, aby na zdánlivě vedlejší trajektorii – poměřováno hlavními výboji ekologické botaniky – měl za školitele věčného enfant terrible oboru Miloše Deyla (dnešní studenti snad znají alespoň Deylovu originální práci ze Zakarpatské Ukrajiny: Plants, soil and climate of Pop Ivan, možná i to, že působil v protifašistickém odboji). Důraz na ekologické faktory determinující rozmístění a utváření vegetace zůstal Ivanovi Sucharovi jako Deylův imprinting po celou profesní dráhu dodnes. Titul CSc. získal v r. 1978. Ústav, který za léta víckrát změnil jméno – dnes Výzkumný ústav Silva Tarouci pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i. (VÚKOZ) – a také koncepci hlavní náplně, zůstal věrný do dnů současné (pseudo)reformy financování vědy a výzkumu. Postupně prošel pozicemi výzkumný pracovník, vědecký pracovník, vedoucí oddělení krajinářství, vedoucí oddělení biomonitoringu, náměstek pro výzkum, vývoj a inovace. Od poloviny 80. let 20. stol. vybudoval laboratoř atomové absorpční spektrometrie (AAS), později laboratoř stopových prvků (ICP–AES, ICP–MS) a v r. 2000 dovršil institucionalizaci analyticko-experimentální oázy na půdě rezortního monolitu zřízením Oddělení biomonitoringu.

Rok 1989 zahýbal toky idejí – i vědeckých, přesuny lidí a lidských energií. I. Suchara, byť s primárním zakotvením v mateřské instituci, nastoupil v druhém úvazku na svou alma mater, na katedře

botaniky PřF UK v Praze inovoval a dále vedl stěžejní praktikum oddělení geobotaniky, Kurs ekologických metod, a „táhl“ povinně volitelné přednášky Bioklimatologie a Ekologie rostlin. Neformálně se podílel na řadě terénních exkurzí spojených s výukou středoevropské vegetace nebo se studiem zinné ekologie. Vedl diplomové práce a neformálně konzultoval pro všechny studenty způsoby měření anorganického prostředí při jeho ovlivňování života rostlin, jakož i metody analýz. Zasloužil se o to, že absolventi nejsou beze zbytku závislí na servisech zaplacených firem, jejichž najímání bývá dnes zvykem, a že dokážou nejen správně držet v ruce pipetu, ale hlavně posoudit vhodnost analytické procedury vůči relevanci té které interpretace výsledků. V novém období našich dějin absolvoval roli odpovědného řešitele více než 30 projektů a dvou výzkumných záměrů VÚKOZ, byl koordinátorem tří mezinárodních projektů a manažerem monumentálního projektu Ministerstva životního prostředí: Atlas krajiny ČR, na němž se autorsky podílelo přes 30 institucí a asi 340 jednotlivců. Navzdory preferencím aplikačních výstupů z typu instituce, jakou VÚKOZ po léta reprezentoval, disponuje I. Suchara publikacemi v kvalitních vědeckých časopisech dostupných ve veřejných mezinárodních databázích. V r. 2004 se na PřF UK v Praze v rostlinné ekologii (obor botanika) habilitoval a studenti oboru, který jim dodnes nabízí dobrou uplatnění ve správní a odborné praxi, přijali docenta Sucharu za neoddelitelnou součást svého domovského/oborového curricula. Jakkoli není mnohomluvný, ba přímo protipól některých popularizátorů mudrujících na jakékoli téma, přispívá kvalifikovaným činem k povědomí a k dědictví řemeslně vyhraněné geobotaniky jako jeden z posledních protagonistů školy kladoucí otázky po netrivialitách ve světě rostlinstva. Zbývá mu popřát zdraví a vůli ke zdolávání překážek do roku životního babího léta!

1 Ivan Suchara při odběru vzorků mechorostů a půd v území se starými ekologickými zátěžemi. Z archivu autora
2 Travník Schreberův (*Pleurozium schreberi*) patří mezi často používané druhy mechů pro biologické monitorování. Foto I. Suchara (k článku v Živě 1998, 5: 201–202)

